Dekategoryzacja dróg publicznych

Kategoria: Komunikacja i Transport
Opublikowano: niedziela, 13, grudzień 2020 09:12
Monika Małowiecka
Odsłony: 2604

Art. 10 ustawy o drogach publicznych regulujący kwestię pozbawienia drogi dotychczasowej kategorii stanowi wyraz założonej przez ustawodawcę alokacji dróg zgodnie z ich funkcją w sieci dróg i zgodnie z podziałem na drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Ustalone w nim reguły odnoszą się do dwóch odrębnych przypadków, w których dojdzie do potrzeby dekategoryzacji dróg publicznych.

Pierwszy przypadek zachodzi w sytuacji ustalonej w art. 10 ust. 1-4 ustawy o drogach publicznych, w której stosuje się tryb właściwy do zaliczenia drogi do odpowiedniej kategorii. W ust. 3 przyjęto, że pozbawienie drogi dotychczasowej kategorii, z wyjątkiem przypadku wyłączenia drogi z użytkowania, jest możliwe jedynie w sytuacji jednoczesnego zaliczenia tej drogi do nowej kategorii. Jak wskazuje zdanie drugie tego przepisu, pozbawienie i zaliczenie nie może być dokonane później niż do końca trzeciego kwartału danego roku, z mocą od dnia 1 stycznia roku następnego. Drugi przypadek zachodzi w sytuacji ustalonej ust. 5 i nast. Zmiana kategorii dróg regulowana tymi przepisami nastąpi w sytuacji wywołanej zaliczeniem odcinków dróg do drogi wojewódzkiej w związku z wybudowaniem nowej drogi krajowej lub przekazaniem go przez gminy w drodze stosownej uchwały. Powyższe może uruchomić "kaskadowy" mechanizm przekazywania "zbędnych" dróg wojewódzkich przez samorząd województwa powiatowi. W świetle zatem art. 10 ust. 5a ustawy o drogach publicznych, sejmik województwa może podjąć uchwałę o pozbawieniu nabytego od gminy odcinka drogi przysługującej mu kategorii drogi wojewódzkiej, jeżeli odcinek ten nie spełni definicji drogi wojewódzkiej. Zastosowanie ustawowych definicji dróg publicznych przez sejmik wojewódzki powinno prowadzić do wykazania, że dany odcinek drogi nie spełnia definicji drogi wojewódzkiej. Następnie, w myśl art. 10 ust. 5c w. ustawy, rada powiatu może, w drodze uchwały, pozbawić kategorii drogi powiatowej odcinek drogi powiatowej o proporcjonalnej długości do odcinka drogi wojewódzkiej, o którym mowa w ust. 5a. Ten odcinek drogi powiatowej zostaje zaliczony do kategorii drogi gminnej.

Odrębność opisanego wyżej "kaskadowego" mechanizmu względem podstawowego przypadku zmiany kategorii dróg regulowanego art. 10 ust. 1-4 ustawy o drogach publicznych, nie pozwala na dowolne przypisywanie ustawowych warunków zarezerwowanych dla poszczególnych trybów. Przewidziany w ust. 3 wymóg, iż pozbawienie i zaliczenie nie może być dokonane później niż do końca trzeciego kwartału danego roku, z mocą od dnia 1 stycznia roku następnego, nie może - bez wyraźnej woli ustawodawcy - zostać przyjęty jako warunek procedury "kaskadowej". Zauważyć przy tym przyjdzie, że jedynie w art. 10 ust. 3a ww. ustawy ustawodawca zdecydował o konieczności stosowania warunku ustalonego w ust. 3 zdanie drugie. Pozwala to na konkluzję, że tam gdzie ustawodawca chciał wymóg ten zastosować, nadał odpowiednie brzmienie kolejnym przepisom tej ustawy. Sformułowanie art. 10 ust. 5a i nast. pozbawione jest tego rodzaju treści normatywnej. Z tego względu należy zgodzić się z Sądem I instancji, że reguła temporalna ustalona w art. 10 ust. 3 ustawy o drogach publicznych nie znajduje zastosowania dla trybu kaskadowego dekategoryzacji dróg określonego w art. 10 ust. 5a-5f ww. ustawy.

Wyrok NSA z dnia 21 października 2020 r., sygn. akt.: I OSK 1049/20

Phoca PDF